МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЦИФРОВИХ, ОСВІТНІХ ТА СОЦІАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
_____ Галина ГЕРАСИМЧУК
«28» серпня 2026 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
_____ Надія КОВАЛЬЧУК
«29» серпня 2026 р.

СИЛАБУС

з освітнього компонента «Історія та культура України»
ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – А Освіта
спеціальність – А4.09 Середня освіта (Інформатика)
освітня програма – Середня освіта. Інформатика

Кафедра соціогуманітарних технологій

Силабус склав(ла) доцент кафедри соціогуманітарних технологій, к. іст. н., доцент Ірина СУШИК

Силабус затверджений на засіданні кафедри соціогуманітарних технологій, протокол № 2 від «28» серпня 2026 р.

Завідувач кафедри к.і.н., доцент Оксана ЖУК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення освітньої програми «Середня освіта. Інформатика», протокол № 1а від «28» серпня 2026 р.

Гарант ОП «Середня освіта. Інформатика» к.пед.н., доцент Юлія МЕЛЬНИЧУК

Схвалено науково-методичною радою університету, протокол № 1/а від «29» серпня 2026 р.

Затверджений силабус онлайн:
https://e.lntu.edu.ua/syllabus/3852

Луцьк – 2026

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА «Історія та культура України»

Освітня програма	Середня освіта. Інформатика
Галузь знань / Спеціальність	А Освіта / А4.09 Середня освіта (Інформатика)
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	нормативна
Мова викладання	українська
Обсяг	3 кредити ECTS / 90 годин, семестр 1
Форма контролю	екзамен
Викладач(і)	к. іст. н., доцент Ірина СУШИК

1. Мета і завдання дисципліни

Мета: формування у здобувачів освіти цілісного уявлення про основні етапи історичного розвитку України, особливості становлення української державності, національної культури та духовних цінностей українського народу; розвиток історичного мислення, національної самосвідомості, громадянської відповідальності й поваги до історико-культурної спадщини України.

Завдання: • Ознайомлення з основними етапами, закономірностями та особливостями історичного розвитку України від найдавніших часів до сучасності.
• Формування знань про витоки української нації, процеси етногенезу, становлення української державності та розвиток національної ідентичності.
• Вивчення визначних історичних подій, діяльності видатних державних, політичних, культурних і громадських діячів України.
• Розкриття особливостей розвитку української культури, освіти, науки, літератури, мистецтва, релігії та народних традицій у різні історичні періоди.
• Формування розуміння історичного значення боротьби українського народу за незалежність, свободу, територіальну цілісність і демократичний розвиток держави.
• Розвиток умінь аналізувати історичні джерела, порівнювати історичні процеси та події, визначати їхні причини й наслідки, аргументовано висловлювати власну позицію.
• Виховання поваги до національної культурної спадщини, історичних пам’яток, традицій і духовних надбань українського народу, а також толерантного ставлення до культурного розмаїття.
• Сприяння формуванню патріотизму, громадянської свідомості, відповідальності за майбутнє України та готовності долучатися до збереження й популяризації її історико-культурних цінностей.

2. Компетентності

ІК — інтегральна компетентність: Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

ЗК01 — Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК07 — Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК08 — Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення

суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК10 — Здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.

3. Структура дисципліни, розподіл годин, зв'язок тем з компетентностями

№	Назва теми	**Лекції** денна/ заочна	**Практ./ Семін./ лаб** денна/ заочна	**Самост. робота** денна/ заочна	**Разом**	**Методи навчання**	**Методи оцінювання**	**ЗК та СК**
Змістовий модуль 1. Історичні витоки українського народу та розвиток державності й культури України від найдавніших часів до першої половини XVII ст.								
1	Тема 1. Витоки українського етногенезу	2/1	2/0	6/8	10/9	МН1, МН2	МО2, МО4	ЗК01, ЗК07, ЗК08, ЗК10
2	Тема 2. Київська Русь: становлення державності, суспільство та культура (IX – середина XIII ст.)	2/1	2/0	6/8	10/9	МН1, МН2, МН4	МО2, МО4, МО6	ЗК01, ЗК07, ЗК08, ЗК10
3	Тема 3. Українські землі у складі іноземних держав та розвиток української культури (XIV – перша половина XVII ст.)	2/0	2/1	6/8	10/9	МН1, МН2, МН4	МО2, МО4, МО6	ЗК01, ЗК07, ЗК08, ЗК10
4	Тема 4. Козацька держава – Гетьманщина: державотворення, суспільство та культура (середина XVII–XVIII ст.)	2/1	2/0	6/8	10/9	МН1, МН2	МО2, МО4, МО6	ЗК01, ЗК07, ЗК08, ЗК10
5	Тема 5. Україна у складі Російської та Австрійської імперій: національне відродження та культурний розвиток (кінець XVIII – початок XX ст.)	2/0	2/1	6/8	10/9	МН1, МН2	МО2, МО4, модульна контрольна робота	ЗК01, ЗК07, ЗК08, ЗК10
Змістовий модуль 2. Українська державність, боротьба за незалежність та історико-культурні трансформації України у XX–XXI століттях								

№	Назва теми	**Лекції** денна/ заочна	**Практ./ Семін./ лаб** денна/ заочна	**Самост. робота** денна/ заочна	**Разом**	**Методи навчання**	**Методи оцінювання**	**ЗК та СК**
6	Тема 6. Українська революція, визвольні змагання та становлення радянського режиму (1917–1939 рр.)	1/0	1/1	6/8	8/9	МН1, МН2, МН4	МО2, МО4, МО7	ЗК01, ЗК07, ЗК08, ЗК10
7	Тема 7. Україна в роки Другої світової війни та повоєнний період (1939–1950-ті рр.)	1/1	1/0	6/8	8/9	МН1, МН2, МН5	МО2, МО4, МО6, МО7	ЗК01, ЗК07, ЗК08, ЗК10
8	Тема 8. Україна в умовах радянської системи: суспільно-політичні процеси та культурне життя (1950–1980-ті рр.)	1/0	1/0	6/8	8/8	МН1, МН2, МН5	МО2, МО4, МО6, МО7	ЗК01, ЗК07, ЗК08, ЗК10
9	Тема 9. Відновлення незалежності України. Розвиток держави й культури наприкінці XX – на початку XXI століття	1/0	1/1	6/8	8/9	МН1, МН2, МН5	МО2, МО4, МО6	ЗК01, ЗК07, ЗК08, ЗК10
10	Тема 10. Україна в умовах російської агресії: боротьба за незалежність, національна ідентичність та культурна спадщина	1/0	1/0	6/10	8/10	МН1, МН2, МН5	МО1, МО2, МО4, МО6, МО7, модульна контрольна робота	ЗК01, ЗК07, ЗК08, ЗК10
	Разом	**15/4**	**15/4**	**60/82**	**90/90**			

Легенда: ЗК — загальна компетентність (номер за п. 2); СК — спеціальна (фахова) компетентність (номер за п. 2). Повне формулювання кожного коду наводиться в ОП / стандарті спеціальності.

Методи навчання: МН1 — словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); МН2 — практичний метод (лабораторні та практичні заняття); МН4 — робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату); МН5 — відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо).

Методи оцінювання: МО1 — екзамен; МО2 — усне або письмове опитування; МО4 — тестування; МО6 — есе; МО7 — презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

4. Результати навчання

ПРН13. Демонструє знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, обґрунтовує необхідність використання інструментів демократичної

правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні.

Після успішного завершення дисципліни здобувачі зможуть
• пояснювати основні концепції українського етногенезу, особливості формування українського народу, його етнічної самобутності та національної ідентичності;
• характеризувати основні етапи становлення й розвитку української державності від Київської Русі до сучасної незалежної України;
• аналізувати особливості суспільно-політичного, соціально-економічного та культурного розвитку українських земель у різні історичні періоди;
• визначати вплив перебування українських земель у складі іноземних держав на національний розвиток, суспільні відносини та культурні процеси;
• розкривати роль козацтва та Гетьманщини у становленні української державності, формуванні національних традицій і розвитку культури;
• пояснювати причини, основні етапи та наслідки українського національного відродження, революції 1917–1921 років і визвольних змагань українського народу;
• характеризувати особливості становлення радянського режиму в Україні, політичних репресій, Голодомору, дисидентського руху та національно-культурного спротиву;
• аналізувати події Другої світової війни на території України, їхні демографічні, соціально-економічні та культурні наслідки, особливості повоєнного розвитку;
• визначати історичні передумови відновлення незалежності України, характеризувати основні етапи державотворення та тенденції розвитку українського суспільства й культури наприкінці XX — на початку XXI століття;
• пояснювати причини, перебіг і наслідки російської агресії проти України, визначати роль українського суспільства в боротьбі за незалежність і збереженні національної ідентичності;
• характеризувати основні досягнення української культури, науки, освіти, літератури та мистецтва, оцінювати внесок видатних українських діячів у національний і світовий культурний розвиток;
• обґрунтовувати значення історичної пам’яті, культурної спадщини, національних традицій і духовних цінностей для формування громадянської свідомості та патріотизму;
• використовувати історичні джерела для аналізу минулого України, критично оцінювати історичну інформацію, розрізняти факти та їх інтерпретації, виявляти історичні маніпуляції й протидіяти дезінформації.

5. Цілі сталого розвитку

ЦСР 4 – Якісна освіта

ЦСР 16 – Мир, справедливість та сильні інститути

6. Неформальна освіта

Рекомендовані курси, тренінги, стажування та інші: результати навчання, здобуті у формальній, неформальній чи інформальній освіті, можуть бути визнані відповідно до процедур ЛНТУ. Підтвердженнями можуть бути сертифікати тематичних тренінгів, вебінарів чи онлайн-курсів разом з описом досягнутих результатів навчання та, за потреби, коротке верифікаційне завдання або портфоліо.

7. Критерії та форми контролю

Оцінювання — за 100-бальною шкалою (національна шкала / ЄКТС). Підсумковий бал = поточний контроль (30 %) + ІЗ/КПІЗ (10 %) + модульний контроль (20 %) + екзамен (40 %).

Академічна доброчесність: самостійне виконання завдань; коректне посилання на джерела; позначення частин тексту, згенерованих засобами ШІ. Порушення академічної доброчесності не толеруються.

8. Зміст тем

Тема 1. Витоки українського етногенезу

Природно-географічні умови та основні етапи заселення території сучасної України в найдавніші часи. Трипільська культура: господарство, суспільний устрій, вірування та матеріальна спадщина. Кочові народи Північного Причорномор'я: кіммерійці, скіфи та сармати. Античні міста-держави Північного Причорномор'я та їхній вплив на культурний розвиток українських земель. Східні слов'яни: походження, розселення, суспільний устрій та проблеми формування українського етносу.

Тема 2. Київська Русь: становлення державності, суспільство та культура (IX – середина XIII ст.)

Утворення Русі: передумови, основні етапи розвитку та особливості політичного устрою. Державотворча діяльність князів Володимира Великого та Ярослава Мудрого. Запровадження християнства на Русі та його вплив на суспільство, освіту й культуру. Політична роздробленість Русі та розвиток Галицько-Волинського князівства. Культурна спадщина Русі: писемність, література, літописання, архітектура та образотворче мистецтво.

Тема 3. Українські землі у складі іноземних держав та розвиток української культури (XIV – перша половина XVII ст.)

Українські землі у складі Великого князівства Литовського та Польського королівства: політичне, соціальне й правове становище населення. Люблінська унія 1569 року та її наслідки для українських земель. Берестейська церковна унія 1596 року, братський рух та розвиток полемічної літератури. Виникнення українського козацтва та формування Запорозької Січі як військово-політичного осередку. Українське культурно-освітнє відродження: Острозька академія, Київський освітній осередок, книгодрукування та розвиток освіти.

Тема 4. Козацька держава – Гетьманщина: державотворення, суспільство та культура (середина XVII–XVIII ст.)

Національно-визвольна війна під проводом Богдана Хмельницького та утворення Української козацької держави. Політичний розвиток Гетьманщини та зовнішньополітичні орієнтири: Переяславська рада 1654 року й Гадяцький трактат 1658 року. Доба Руїни та діяльність гетьманів у боротьбі за збереження козацької державності й автономії. Діяльність Івана Мазепи та Пилипа Орлика. Конституційні ідеї та політична спадщина козацької доби. Ліквідація автономії Гетьманщини й Запорозької Січі. Розвиток освіти, літератури, музики та феномен українського бароко.

Тема 5. Україна у складі Російської та Австрійської імперій: національне відродження та культурний розвиток (кінець XVIII – початок XX ст.)

Поділи Речі Посполитої та включення українських земель до складу Російської й Австрійської імперій. Соціально-економічні зміни, модернізація та становище українського населення в XIX столітті. Етапи українського національного відродження: від культурно-просвітницького руху до формування політичних організацій. Творчість Тараса Шевченка, діяльність Кирило-Мефодіївського товариства та роль української інтелігенції у формуванні національної свідомості. Розвиток української літератури, театру, музики й образотворчого мистецтва. Культурний модернізм початку XX століття.

Тема 6. Українська революція, визвольні змагання та становлення радянського режиму (1917–1939 рр.)

Українська революція 1917–1921 років: Центральна Рада, Українська Держава Павла Скоропадського, Директорія УНР та ЗУНР.
Причини поразки визвольних змагань і наслідки встановлення радянської влади в Україні. Українізація 1920-х років, індустріалізація, колективізація та суспільні наслідки радянської модернізації. Голодомор 1932–1933 років як геноцид українського народу та масові політичні репресії. Феномен «Розстріляного відродження» та особливості культурного життя на західноукраїнських землях у міжвоєнний період.

Тема 7. Україна в роки Другої світової війни та повоєнний період (1939–1950-ті рр.)

Українські землі напередодні та на початку Другої світової війни: геополітичні зміни й об'єднання західноукраїнських земель з УРСР. Нацистська окупація України, Голокост,

примусова праця та масові злочини проти цивільного населення. Рух Опору в Україні: радянський партизанський рух, український націоналістичний рух та Українська повстанська армія. Внесок України у перемогу над нацизмом і людські, демографічні та матеріальні наслідки війни. Повоєнна відбудова, радянізація західних областей України, депортації та репресії.

Тема 8. Україна в умовах радянської системи: суспільно-політичні процеси та культурне життя (1950–1980-ті рр.)

Політичні й соціально-економічні зміни в Україні після смерті Йосипа Сталіна. Десталінізація та її наслідки. Шістдесятництво як культурний і громадянський рух: основні представники, ідеї та значення. Дисидентський рух в Україні, діяльність Української Гельсінської групи та боротьба за права людини. Особливості розвитку української освіти, науки, літератури й мистецтва за умов ідеологічного контролю та цензури. Криза радянської системи, перебудова, гласність і передумови відновлення незалежності України.

Тема 9. Відновлення незалежності України. Розвиток держави й культури наприкінці XX – на початку XXI століття

Проголошення незалежності України 24 серпня 1991 року та підтвердження незалежності на Всеукраїнському референдумі 1 грудня 1991 року. Основні етапи розбудови незалежної української держави: формування політичної системи, ухвалення Конституції України та розвиток громадянського суспільства. Соціально-економічні й суспільно-політичні трансформації України після 1991 року. Помаранчева революція 2004 року та Революція Гідності 2013–2014 років: причини, перебіг і суспільно-політичне значення. Розвиток української мови, освіти, літератури, мистецтва, медіа та культурної політики в умовах незалежності.

Тема 10. Україна в умовах російської агресії: боротьба за незалежність, національна ідентичність та культурна спадщина

Російська агресія проти України з 2014 року: окупація Криму, війна на Донбасі та передумови повномасштабного вторгнення 2022 року. Повномасштабна російсько-українська війна: боротьба за суверенітет і територіальну цілісність, стійкість суспільства та міжнародна підтримка України. Трансформація національної ідентичності, громадянської свідомості й суспільної єдності в умовах війни. Збереження української мови, історичної пам’яті, культурних цінностей і національних традицій в умовах збройної агресії. Захист культурної спадщини України, протидія дезінформації та популяризація української історії й культури у світі.

9. Опис ІЗ/КПІЗ

Комплексне практичне індивідуальне завдання (КПІЗ) виконується упродовж семестру. Виконання його є обов’язковою умовою успішного вивчення курсу та отримання позитивної оцінки.

Метою виконання індивідуального завдання є оволодіння навичками пошуку,відбору та опрацювання інформації з означеної теми та її аналізу. Індивідуальне завдання захищається під час семестру у години, виділені для індивідуальної роботи. При виконанні та оформленні індивідуального завдання студент може використовувати наявну базу службової документації із кафедральної лабораторії,законодавчу базу, інтернет-ресурси. КПІЗ оцінюється за 100-бальною шкалою. Виконання КПІЗ є одним із обов’язкових складових модулів залікового кредиту.

1. Перші сліди перебування людини на території України. Трипільська культура.
2. Кімерійці як продовжувачі трипільської культури.
3. Скіфо-сарматська доба на території України. Скіфське мистецтво. Звіриний стиль.
4. Вплив античності на культуру скіфів і слов'ян.
5. Мистецтво грецьких міст-колоній Північного Причорномор’я.
6. Історичні джерела про матеріальну та духовну культуру східних слов’ян.
7. Релігійні уявлення східних слов'ян, міфологія (VI–VIII ст.).
8. Духовна та матеріальна культура дохристиянської Русі.
9. Вплив християнства на культуру Київської Русі.

10. Писемність і освіта часів Київської Русі.

11. Розвиток літератури та науки княжої доби.

12. Архітектура та мистецтво Київської Русі.

13. Культура Галицько-волинського князівства.

14. Українські землі в складі Великого князівства Литовського та Речі Посполитої (культура, релігія, закони, мовний статус тощо).

15. Основні чинники розвитку української культури впродовж XIV–першої половини XVI ст.

16. Роль релігії в особистому і суспільному житті запорожців.

17. Братські школи, як осередки знань та національного духу на Україні.

18. Освіта та науки. Діяльність Острозької слов'яно-греко-латинської академії. Зв'язки з західноєвропейською наукою.

19. Полемічна література XVI– початку XVII ст.

20. Розвиток ренесансного гуманізму в Україні: основоположники, діячі, вчені.

21. Розвиток книгодрукування у XVI ст. Головні осередки переписування книг.

22. Києво-Могилянська академія як духовний, навчальний, науково-культурний центр східного та південно-східного слов’янства.

23. Українське бароко XVII–XVIII ст.: витоки, періодизація, особливості художнього стилю.

24. Іван Мазепа як культурний діяч. Меценатська діяльність.

25. Архітектура, образотворче та декоративно-прикладне мистецтво на Україні XVII-XVШ ст.

26. Образотворче мистецтво України XVII-XVIII ст.: національна індивідуальність, особливість жанрів.

27. Іконостаси як особливі пам'ятки монументального живопису XVII-XVIII ст.

28. Григорій Сковорода, його погляди та філософське вчення.

29. Література, театральне мистецтво і музика в українській культурі XVII-XVIII ст.

30. Національно-культурне відродження в Україні: генеза та періодизація.

31. Етнографічні дослідження XIX ст.

32. Український романтизм як чинник національного відродження. Діяльність Харківського університету.

33. Зародження українського напрямку в літературі та культурі. Іван Котляревський та його “Енеїда”.

34. Початки галицького відродження. Діяльність "Руської трійці".

35. Вищі навчальні заклади та центри культури в Україні в першій половині XIX ст.

36. Народницький період відродження. Київські романтики і Кирило-Мефодіївське братство.

37. М. Грушевський і його роль у розвитку української національної культури.

38. Розвиток українського образотворчого та музичного мистецтва XIX ст.

39. Український театр і кінематограф XIX – початку XX ст.

40. Українська культура XX ст.: особливості, форми прояву.

41. Модернізм в українській культурі (кінець XIX – 20-ті роки XX ст.).

42. Культурна революція 20-30-их років XX ст. Принцип соцреалізму як канон художньої творчості.

43. Суперечності культурного процесу доби тоталітаризму. „Розстріляне відродження”.

44. Українська культура в період другої світової війни і післявоєнний час. „Шістдесятництво”.

45. Культура в умовах українського державотворення 80-90-х рр. XX ст.

46. Українська культура в діаспорі.

47. Культура та глобальні проблеми сучасності.

48. Основні напрямки, тенденції та проблеми розвитку української культури на сучасному етапі.

10. Самостійна робота

Обсяг самостійної роботи відповідно до навчального плану передбачає опрацювання рекомендованої літератури, нормативних документів, електронних освітніх ресурсів, підготовку до практичних занять і контрольних заходів, виконання індивідуальних завдань. Контроль самостійної роботи здобувачів освіти здійснюється з метою перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу, сформованості відповідних компетентностей, уміння самостійно опрацьовувати наукові джерела, аналізувати інформацію та застосовувати набуті знання на практиці.

11. Загальні вимоги

Освітній процес регулюється академічними правилами ЛНТУ. Здобувачі освіти зобов’язані ознайомитися з вимогами, визначеними Кодексом академічної доброчесності ЛНТУ та Політикою етичного використання штучного інтелекту в ЛНТУ, і дотримуватися принципів академічної доброчесності та етичного використання штучного інтелекту в освітній діяльності.

Академічна доброчесність. Учасники освітнього процесу зобов’язані дотримуватися Закону України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX та внутрішніх нормативних документів ЛНТУ. Не допускаються академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, привласнення авторства, несамостійне виконання завдань, а також недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом.

Використання штучного інтелекту. Інструменти штучного інтелекту можуть використовуватися для пошуку ідей, пояснення методів, попереднього структурування, мовного редагування та допоміжного аналізу неконфіденційних даних, якщо конкретне завдання не передбачає повністю самостійного виконання. Здобувач освіти має зазначати використаний інструмент, мету та етап його застосування, перевіряти факти й розрахунки та самостійно обґрунтовувати висновки.

12. Література

І. Навчально-методичні матеріали та розробки

Праці автора силабуса:

1. Сушик І. В. Етика та деонтологія соціального працівника: навч. посіб. 2026. 2-ге вид., змін. та допов. Луцьк: Вежа-Друк, 2026. 248 с. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/3496

Праці інших авторів:

2. Історія української культури: навч. посіб. / [О. Ю. Павлова, Т. Ф. Мельничук, І. В. Грищенко та ін.]; за ред. Павлової О. Ю.; М-во освіти і науки, молоді та спорту України. 2-ге вид., перероб. та допов. Київ: Центр учб. літ, 2021. 339 с.

3. Каденюк О.С. Історія та культура України в ілюстраціях: навч. посібн. Кам'янець-Подільський, 2023. 431 с.

4. Косяк С. М. Історія та культура України: курс лекцій. Навчальний посібник / Укладач Косяк С. М. Черкаси: ЧІПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ У, 2024. 202 с.

5. Лазарович, М. Історія та культура України : підручник. Тернопіль : ЗУНУ, 2023. 731 с.

6. Шлях з первісності у цивілізацію. Українські шати середньовіччя / НАН України, Ін-т історії України. Київ: Академперіодика, 2023. 658 с., 136 с.

ІІ. Наукові праці

Праці автора силабуса:

7. Visyn V., Martyniuk Y., Maiboroda O., Haponchuk O., Silvestrova O., Sushyk I. Optimizing Social

Interaction through Digital Tools: Methodological Approaches and Practical Applications of Information Systems. OIDA International Journal of Sustainable Development. 2026. Vol. 19, Issue 03. P. 243-254. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/5105

8. Visyn V., Martyniuk Y., Maiboroda O., Haponchuk O., Silvestrova O., Sushyk I. Communication Strategies in the Social Sphere: tactics and Information and Communication Technologies. Journal of Information Systems Engineering and Management. 2025. Vol. 10, No. 2s P. 317–327. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/3827

9. Сушик І. В., Сушик О. Г. Управління конфліктами як компетенція соціального менеджера. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку. 2025. Т. 7, № 1 (13). 2025. С. 120-132. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/2935

10. Сушик І. В., Сушик О. Г. Цифрові сервіси та портали для мігрантів в системі соціального забезпечення. Соціальна економіка. 2023. № 65. С. 44-57. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/4459

11. Сушик, І. В., Кошелюк Р. Етичні та соціальні стандарти роботи центрів пробації для неповнолітніх: вітчизняний та зарубіжний досвід. Ввічливість. Humanitas. 2026. Вип. 1. С. 330–341. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/3498

Праці інших авторів:

12. Вирський Д. Річ Посполита про козаків (1560-і – початок 1650-х рр.) / НАН України. Інститут історії України. Київ: Інститут історії України, 2021. 288 с.

13. Віднянський С., Мартинов А. Російсько-українська війна та міжнародне співтовариство / Відп. Ред. В. Смолій. НАН України. Інститут історії України. Київ: Інститут історії України, 2023. 264 с.

14. Єфіменко Г. Г., Кульчицький С. В., Пиріг Р. Я., Скальський В. В., Якубова Л. Д. Україна й українці в постімперську добу (1917–1939) / НАН України, Ін-т історії України. Київ: Академперіодика, 2021. 620 с.

15. Каденюк О.С. Історія та культура України в ілюстраціях: навч. посібн. Кам'янець-Подільський, 2023. 431 с.

ІІІ. Інформаційні ресурси

16. Бібліотека ім. Максимовича КНУ ім. Т. Шевченка URL: https://library.knu.ua/ (дата звернення: 25 серпня 2026)

17. Літописи, історія, культура URL: http://litopys.org.ua/ (дата звернення: 25 серпня 2026)

18. Козацтво XV–XXI ст. URL:http://www.cossackdom.com/ (дата звернення: 25 серпня 2026)

19. Інститут історії України НАН України URL: http://history.org.ua/uk (дата звернення: 25 серпня 2026)

20. Національний музей Голодомору-геноциду URL: https://holodomormuseum.org.ua/istoriia-holodomoru/ (дата звернення: 25 серпня 2026)

21. Електронна бібліотека підручників URL: https://www.info-library.com.ua/ (дата звернення: 25 серпня 2026)

22. Інститут українознавства ім. І. Крип’якевича URL: https://www.inst-ukr.lviv.ua/ (дата звернення: 25 серпня 2026)

23. Український інститут національної пам’яті URL: https://uinp.gov.ua/ (дата звернення: 25 серпня 2026)